

Мирна школа

Школа діалогу для нових учнів

Аркуш 5

Прощання

Прощання групи з дітьми, які міняють місце проживання

Вступ

Момент прощання є переважно для учнів урочистою подією: учні 8 класів прощаються з школою, відкривають новий етап на своїй стежці освіти. Хоча часто пов'язується це з смутком з приводу розлуки з добре знаною собі групою і з невпевненістю відносно майбутнього, зазвичай це є важливим моментом «переходу» і це супроводжують різного виду урочистості.

Натомість прощання на самоті з групою, в якій щойно стали почуватись як у себе, не є дуже приємним. Стається так, що діти, які мусили виїхати з своєї країни, за недовго мають справу з такою ситуацією навіть неодноразово. В різний спосіб стикаються з прощаннями. Спочатку мусили розстатись з своєю Батьківщиною. Це означало прощання з родиною, друзями і колегами, з домом, домашніми звірями, з класом і школою, в якій могло бути їм дуже добре. Під час подорожі до іншої країни може мусили розстатись також з іншими членами своєї родини, з якими втратили контакт по дорозі або які померли через хворобу або з інших причин. Потрапивши до іншої країни, вони могли бути змушені до частих переїздів, наприклад якщо змінювали центри для біженців, а через це мусили ходити до різних шкіл. Поза травматичними подіями, які їх зустріли, були змушені часто переїжджати, що не допомагає в правильному емоційному розвитку.

Нав'язування контакту з усіма новими людьми за кожним разом, дається біженцям дуже дорого. З цього приводу в Аркуші 1. ми присвятили справі привітання таких дітей дуже багато уваги. Описали в ньому, як можна зробити щоб діти почувались у новому місці дуже безпечно. Знаємо також, що безпека становить запоруку правильного розвитку!

Попри це також важливим є зайнятих прощанням. В минулому дуже часто траплялось, що діти мусили переїжджати з одного місця до другого і змінювати школи без прощання. Це створювало трагедію не тільки для дитини, але і для інших дітей в групі, яких друг чи подруга раптово зникали. З цього приводу в цьому аркуші представляємо сценарій уроку, за допомогою якого можна вдало попрощатись з учнем. При цьому звертаємо увагу на учня, який від нас йде і на решту групи.

За допомогою нижче поданого уроку створиш з своєю групою ритуал прощання, який можна буде проводити щоразу, коли якась дитина (наприклад біженець) буде іти. Можеш створити таку форму, яка найбільше пасує до Твоєї групи. Нехай учні відіграють в ньому дуже важливу роль, щоб почуватись співавторами цього ритуалу.

Прощаємось

Мета уроку

Учні прощаються з своїм другом/подругою

Підготування

- Прочитай вступ до цього листа
- Поговори з учнем, який іде. Як він сам хотів би попрощатись? Що для нього важливо?

Матеріали

- Ілюстрація «Ствердження»
- Карта роботи «Ствердження» - по одній для кожного з учнів і по три штуки для учня, який іде
- Аркуші в форматі А5 (половина А4), олівці або ручки

План уроку

- ▶ Привітання
- ▶ Що будемо робити і чого будемо вчитись?
- ▶ Виклик спогадів
- ▶ Висловлювання стверджень
- ▶ Що ми зробили і чого навчилися? Закінчення
- ▶ Закінчення

▶ Привітання

Проведи *Привітання*, наприклад дію описану нижче.

Розім'яти долоні

Учні сидять на своїх місцях. Потираєш долоні, після чого починаєш однією розминати іншу. Робиш це дуже серйозно, присвячуючи масажу долоні багато уваги. Під час розтирання, називаєш наступні частини долоні. Учні роблять те саме, що і Ти. Розминаєш від зап'ястя в напрямку подушечок пальців, пам'ятаючи про кожен палець. Коли закінчиш, струшуєш долоні, обертаєш ними, після чого всі махаєте один до одного.

▶ Що будемо робити і чого будемо навчатись?

Власне помахали одне одному. Зазвичай використовуємо цей жест, коли з кимось прощаємось. Як відомо, скоро А. попрощається з нашою групою. Піде в іншу школу. Сьогодні приготуємо прощання з А. В разі потреби можеш згадати причини, чому А. іде. Чи учень цьому радий, чи можливо навпаки?
Обговори план уроку і запитай, чи усі з ним погоджуються.

Виклик спогадів

Під А., за декілька днів з тобою попрощаємось. Нам дуже прикро з цього приводу! В нашій школі вважаємо, що прощання з кимось, хто іде від нас, є важливим. Це важливо для тебе. Але також і для нас. Прощаючись з тобою, у людей виникають спогади. Це є наприклад речі, які ми любили робити разом. І часто кажуть собі приємні речі.

Спочатку приступимо до виклику спогадів.

Поділи учнів на пари. Попроси їх, щоб пригадали собі, що робили разом з А. Це можуть бути також певні дії, в яких приймала участь ціла група. Наведи приклади: шкільна урочистість, винятковий урок фізкультури або щось веселе, з чого учні потім жартували. Також роби пару з однієї з осіб, і теж викликай спогади. Учні, які у разі чого ще не знають надто добре мову, можуть приєднатись до інших пар.

Пізніше попроси кожну з пар надати приклади спогадів, напиши їх на таблиці. В разі потреби, наведи приклади ілюстраціями. Проси наступні пари, щоб надавали приклади, які ще не озвучувались. Дай учням час на розповідь про ці події. Учні люблять часто згадувати щось хороше.

Присвяти також свою увагу менш приємним спогадам, які також можуть появиться.

Попроси кожну з пар намалювати один з таких спогадів. Малюнки можуть бути у вигляді піктограм. Наприклад спогад милої урочистості може виглядати як шнурок з трикутними прапорцями або у вигляді м'яча, якщо хтось любить ним грати з А. Роздай учням аркуші А5 (половина аркушів А4). Приділи кожній з пар якийсь спогад. Учні в парах вигадають, як їх намалювати. Можуть на зміну додавати щось до малюнку. Попроси, щоб кожна з пар дала назву своєму спогаду, і записала цю назву зверху на картці. Нижче учні вписують свої імена. В кінці збери малюнки і запитай, хто хотів би приєднатися до створення чудової книжки для А.

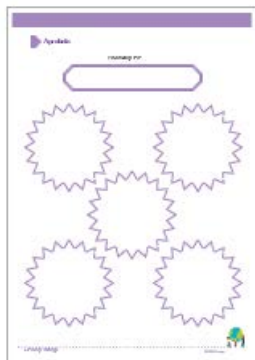
Висловлювання стверджень

Тепер будемо висловлювати ствердження. Можемо також це назвати похвалою або компліментами. Будете говорити одне одному взаємно щось хороше. Підніми при цьому великий палець вгору.

Наведи декілька прикладів компліментів:

- Це мило, що ти допомагаєш мені прибирати.
- Супер, що ти допомогла йому з математикою.
- Ти намалював гарний малюнок!
- Вдалося тобі мене розвеселити!

Роздай учням карти робіт і попроси, щоб взяли олівці.

Запишіть своє ім'я на аркуші нагорі. Можеш в разі чого залишити також один аркуш роботи для себе. Покладіть свої аркуші паперу і олівці на столах. Будете зараз ходити по класу і придумувати похвали для інших осіб. Запишіть свою похвалу на аркуші роботи даної особи, після чого перейдіть далі.

Покажи, записуючи першу похвалу на аркуші роботи А. Кажу вголос, що пишеш. Виясни, що учні також можуть малювати. Далі підійди до наступної карти роботи і запиши на ній похвалу. Покажи, що малюєш збоку неї також квітку іншим кольором. *Нехай це буде радісна похвала!*

Зробимо так, щоб карта роботи кожної особи одразу була заповнена похвалами!

Дай А дві карти роботи, щоб якнайбільше дітей могло на них записатись. Якщо заповняться, можеш дати А ще третю карту роботи.

Будь присутнім(-а) і допомагай, підказуючи дітям, якщо складно їм придумати похвали, але також звертай увагу групі, якщо на чийсь карті роботи є ще пусті поля. Сам(-а) також записуй похвали на картах роботи учнів. Цим способом будеш наводити учнів на нові ідеї.

В кінці попроси, щоб всі сіли в коло. Подякуй учням за те, що вигадали чудові похвали. Скажи також, що під час **Закінчення** ще їх використаєш.

Запитай, чи мають якісь інші ідеї, як попрощатись з А. Також запитай А., чи не хоче щось додати.

► Що ми зробили і чого навчилися?

Сьогодні ми викликали гарні спогади. Створимо з них чудову книжку для А. Придумували також компліменти взаємно один для одного. Ці похвали А отримає тоді, коли ми вже будемо прощатись.

► Закінчення

Проведи **Закінчення**, наприклад дію описану нижче.

Попроси учнів, щоб стали в коло.

Роздай аркуші роботи з компліментами. Припилюй, щоб кожен учень отримав аркуш іншої особи. У випадку А. вибери один з аркушів роботи, а другий тримай окремо.

Попроси першого учня, щоб вибрав один з компліментів з аркуша роботи. Ця особа звертається з цим компліментом до учня, якому належить даний аркуш роботи. Тепер учень, який отримав похвалу, хвалить наступну особу. Продовжуйте цю активність до моменту, коли кожен залишиться похваленим.

В кінці похвали групу за чудові компліменти!

Вчитель

- Регулярно питай А. в наступних днях про самопочуття. Чого йому/їй буде бракувати? Що хотів(-ла) би зробити ще раз?
- Запитай, чи батьки хотіли б взяти участь в прощанні.
- Також запитай їх, чи розповідає А. щось про прощання вдома.

▶ Подальші дії

▶ Книжка спогадів

Учні, які зголосилися, закінчують книжку спогадів. Нехай оформлять її гарною обкладинкою, на якій можна буде також знайти імена всіх учнів, а також групове фото.

Скріпи також всі аркуші робіт з компліментами. Сплануй з учнями, які створювали книжку, в який спосіб вона буде вручена під час прощання, і хто що промовить.

▶ Прощання

Попроси учнів, щоб сіли в коло. Запроси до нього також батьків. Учні, які створювали книжку, вручать її А. Можете також розповісти декілька спогадів, відповідно до малюнків. Роздай також скріплені аркуші робіт з компліментами. В разі чого можеш попросити декількох учнів, щоб прочитали для А. з аркушів робіт похвали, які раніше ще не згадувались. Закінчи ритуал прощання, бажаючи А. успіхів у новій школі.

Попроси одного з учнів, щоб зняв фото А. з дошки присутності (див. Аркуш 1) і помісти його на великому серці біля неї («З очей, але не з серця!»). Помахайте цілою групою А., коли будете іти.

Коли А. піде, ще раз з усіма учнями згадай прощання, яке відбулось.